

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem által indítandó
gyógypedagógia-tanár mesterképzési szak nyilvántartásba
vétele**

A MAB Testület 2025/3/V/6. sz. határozata

Iktatószám: MAB/113-5/2025

A Testület nem támogatja a gyógypedagógia-tanár mesterképzési szak indítását a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen.

A Testület által elfogadott kollégiumi indoklás a MAB Testület határozatához

A benyújtott képzési program formai szempontból megfelel a vonatkozó jogszabályi és a hatályos képzési és kimeneti követelményeknek (KKK), szakmai tartalmát tekintve azonban a képzési program nem biztosítja a gyógypedagógia-tanár mesterszintű képzés célrendszerének és kompetenciaelvárásainak KKK-ban rögzített teljesülését. Ennek oka, hogy több tantárgynál tartalmi ismétlődések jelennek meg, az egyes tantárgyak nem a szakmai tartalmukhoz illeszkedő modulban szerepelnek, valamint releváns tématerületek teljes mértékben hiányoznak a képzési programból. Például a Tanterv és képzési program tervezése, fejlesztése, értékelése című tantárgy a szakterületi modulban szerepel, szakmai tartalmát tekintve azonban a tanári felkészítés moduljához illeszkedik, pótolva a modulból hiányzó pedagógiai-pszichológiai tartalmakat. A Könnyen érthető kommunikáció című tantárgy a társadalmi szerepvállalás ismeretkörhöz került (szakmai modul) besorolásra, szakmai tartalmát tekintve a tantárgy a tanári kompetenciák fejlesztését célzó tantárgyak csoportjához illeszkedik. A pszichológiai ismeretek szinte teljesen hiányoznak a tanári felkészítési modulból, holott azok jelenléte kötelező elem minden tanárképzési programban.

A képzési program további problémája, hogy az egyes tantárgyleírások elnevezése, azok tartalma és a hozzájuk rendelt szakirodalom között több esetben nincs koherens kapcsolat. Például A serdülőkor és a felnőttkor pszichológiája és mentálhigiénés támogatása című kurzus nem tartalmazza a serdülőkor pszichológiai jellemzőket, amely a KKK szerint elvárt ismeretanyag. A Tanterv és képzési program tervezése, fejlesztése, értékelése című tantárgyhoz rendelt szakirodalom nem a tantárgyleírás szakmai tartalmához illeszkedik. A felnőttoktatás elmélete és gyakorlata című tantárgy elsajátítandó ismeretanyaga nem kapcsolódik a gyógypedagógia területéhez, a tantárgyhoz rendelt irodalom kizárólag felsőoktatás-pedagógiai fókuszú.

A képzés szakmai tartalmára vonatkozóan további probléma, hogy a képzési programban hibásan jelennek meg a gyógypedagógia-tanári profil sajátosságai. Például a Speciális szükségletű személyek a középiskolában és a felnőttképzésben című tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a szak- és felnőttképzési rendszerek munkaerő-piaci igényekre épülő fejlesztésének folyamatát a speciális szükségletű tanulók és hallgatók vonatkozásában. Ezen szakmai tartalom alapképzési szintű ismeretanyag, a mesterszintű tanárképzésnek nem a célcsoporttal való közvetlen munkára, hanem a tudásközvetítésre, a szakmai attitűdformálás módszertanára kell fókuszálnia. Ugyanez a koncepcionális félreértés jelenik meg a tanítási gyakorlatoknál is: az egyik gyakorlat szinténként a speciális szükségletű tanulók szakképző intézményeit nevezi meg, amely nem felel meg a gyógypedagógia-tanár kompetenciaértelmezésének. A képzés célja ugyanis nem a közvetlen tanulói oktatás, hanem a fogyatékoságügyi tudás közvetítése a különböző képzési szinteken dolgozó szakemberek számára.

A Szemléletformálás módszertana és az Attitűdformálás, a fogyatékos személyek iránti érzékenyítés jó gyakorlata című tantárgyak szakmai tartalma hangsúlyozza a befogadó attitűd jelentőségét, azonban nem jelenik meg bennük az érzékenyítés témája, amely az utóbbi években fontos elemmé vált a gyógypedagógiai diskurzusokban. A tantárgyakhoz kapcsolódó szakirodalom szintén nem releváns.

A megadott ismeretellenőrzési, értékelési módszerek megfelelőek.

A szakmai és tanári felkészítési elemek aránytalanul oszlanak meg: a szakterületi ismeretek részében túlsúlyban vannak az elméleti tantárgyak (53,2%), míg a tanári felkészítés modulja szinte kizárólag gyakorlati jellegű tantárgyakat tartalmaz (100% gyakorlat), ezáltal nem teljesül a KKK által előírt 40–60%-os orientáció.

Az Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat célkitűzései túl általánosan kerültek meghatározásra, nem tartalmaznak konkrét megvalósítási, értékelési és követelményrendszert. Nincs meghatározva, hogy a 2x60 (nappali) illetve 2x30 órás (levelező) gyakorlat pontosan milyen intézményekben, milyen feladatkörrel, milyen ellenőrzési formák mellett valósul meg. A gyakorlat előkövetelményei sem kerültek rögzítésre.

A személyi feltételek vonatkozásában a szakfelelős és az intézményi tanárképzési felelős nem rendelkezik gyógypedagógusi vagy gyógypedagógia-tanári szakképesítéssel, kutatási tevékenységük elsősorban általános pedagógiai és pszichológiai témákhoz kapcsolódik, így szakmai kompetenciájuk csak közvetve illeszkedik a képzés célterületéhez.

Az oktatói kör összetétele nem biztosítja a képzési és kimeneti követelményben meghatározott képzési cél elérését a képzési időn belül. A képzésbe bevont 24 oktató közül csupán 11 rendelkezik gyógypedagógusi szakképesítéssel, és ezen 11 oktató közül 5 oktató az intézmény főállású

munkatársa.

Az intézményi tudományos háttér elsősorban a neveléstudomány és általános pedagógia területére koncentrál, nem a gyógypedagógia-tanár képzés specifikumaira.

Az infrastrukturális feltételek és hallgatói szolgáltatások bemutatása megfelelő. A könyvtári és oktatástechnikai háttér biztosított, és a tanulás támogatására szolgáló eszközök, információs rendszerek is elérhetők.

I.1.-I. 2. A tanterv, a tantárgyi programok, tantárgyleírások szakmai tartalmának megfelelése	
A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtak	nem felel meg
A szakmai tartalmak (tantárgyleírások, megadott szakirodalmak) biztosítják-e a képzési cél, az előírt kimeneti kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség) elérését az adott képzési időn belül.	nem felel meg
I.3. A tervezett képzési folyamat, a módszerek, eszközök, eljárások megfelelése	
a) A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere (tananyag, segédletek, tutor/mentor rendszer), az oktatási módszertan (ismeretátadási módok) korszerűsége, alkalmassága a hatékony ismeretszerzésre	megfelel
b) A gyakorlati képzés összhangja a szak orientációjával, körülményei, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során.	nem felel meg
c) Az ismeretellenőrzési, értékelési módszerek, eljárások (beleértve a záróvizsgát is) alkalmassága a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.	megfelel
II. A képzés személyi feltételei	
II. a A szakfelelős megfelelése	nem felel meg
II.b Az intézményi tanárképzési felelős	nem felel meg
II.2. A szakon oktatók	
a) A felelősök (ismeretkör, ill. ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgy felelősei) megfelelése	nem felel meg
b) A szak összes intézményi oktatójának, a teljes oktatói körnek a megítélése	nem felel meg
III. Szakterületi infrastrukturális feltételek	
Infrastrukturális alapfeltételek valamint a (intézményi és azon kívüli) gyakorlati képzés feltételei	megfelel
Könyvtári ellátottság és a szolgáltatások	megfelel

Budapest, 2025. május 16.

Prof. Dr. Csépe Valéria
a MAB elnöke